

KÚRIA

Bfv.I.763/2018/7. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év szeptember hó 18. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség felülvizsgálati indítványát elbírálva a Gyulai Törvényszék 14.B.221/2013/54. számú és a Szegedi Ítéltábla Bf.II.542/2014/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Gyulai Törvényszék a 2014. június 4. napján meghozott 14.B.221/2013/54. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, I. és II. fordulat, (4) bekezdés I. fordulat], adócsalás büntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés II. fordulat, (3) bekezdés], számvitel rendjének megsértése vétségében [1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdés a) és b) pont, (4) bekezdés b) pont], valamint magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §]. Ezért halmazati büntetésül - mint többszörös visszaesőt - négy év hat hónap börtönbüntetésre és öt év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható; elrendelte a Debreceni Városi Bíróság 37.B.3355/2004/25. számú ítéletével kiszabott hat hónap börtönbüntetés végrehajtását, valamint rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a 2015. június 25. napján meghozott Bf.II.542/2014/5. számú ítéletével a törvényszék ítéletét megváltoztatta, a terhelt adócsalás büntetteként értékelt cselekményét 4 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés II.

fordulat, (3) bekezdés] és 4 rendbeli - 2 esetben folytatólagosan elkövetett - adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés II. fordulat, (2) bekezdés] minősítette és a terheltet öt évre a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól is eltiltotta. Megállapította, hogy a kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta azzal, hogy a számvitel rendjének megsértése helyesen büntett, és rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség felülvizsgálati indítványt nyújtott be 2018. május 30-án, azt a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontjára alapítottnan.

Álláspontja szerint az 1998. évi XIX. törvény 14. § (7) bekezdése szerint a 17. § (5) és (6) bekezdésében felsorolt bűncselekmények, ezen belül a költségvetést károsító bűncselekmények miatt indult ügyekben az első fokon eljáró tanács elnöke (vagy az egyesbíró), illetve a másodfokon és - a Kúria kivételével - harmadfokon eljáró tanács egyik tagja az Országos Bírószági Hivatal elnöke által kijelölt bíró, és miután az adócsalás büntette az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (3) bekezdése szerint pénzügyi bűncselekmény, az elbíráláskor hatályos Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pontja szerint költségvetést károsító bűncselekmény, az ügyben első fokon a tanács elnökeként az Országos Bírószági Hivatal elnöke által kijelölt bírónak kellett volna eljárnia.

Arra is hivatkozott, hogy a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 30. § (2) bekezdése is ekként rendelkezik, kimondva, hogy az 1998. évi XIX. törvény 17. § (5) és (6) bekezdésében meghatározott ügyekben ítélező bírákat - a bíróság elnökének javaslatára - az Országos Bírószági Hivatal elnöke jelöli ki.

Mivel a Gyulai Törvényszék elnökének tájékoztatása szerint az ügyben első fokon eljáró tanács elnöke nem rendelkezett az ügydöntő határozat meghozatalakor az Országos Bírószági Hivatal elnökének az 1998. évi XIX. törvény 17. § (5)-(6) bekezdés szerinti ügyek elbírálására szóló kijelölésével, arra csak ezt követően, 2017. október 1. napján került sor, álláspontja szerint az ügyben első fokon eljáró bíróság nem volt törvényesen megalakítva, így az elsőfokú ügydöntő határozat meghozatalára az 1998. évi XIX. törvény 373. § (1) bekezdés II. a) pontjában meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor, ami miatt a jogerős ügydöntő határozatok ellen az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálatnak van helye.

Hivatkozott a Kúria által a Bfv.I.302/2017/11. számú ügyben a 2017. szeptember 19. napján meghozott végzésére, amelyben a Gyulai Törvényszék ugyanezen büntető tanácsának elnökével kapcsolatban a Kúria már megállapította, hogy mivel az első fokon eljáró tanács elnökét az Országos Bírószági Hivatal elnöke nem jelölte ki az 1998. évi XIX. törvény 17. § (6) bekezdésében felsorolt bűncselekmények elbírálására a bíróság - megsértve a bíróság összetételére vonatkozó, az 1998. évi XIX. törvény 14. § (7) bekezdése szerinti rendelkezést - nem volt törvényesen megalakítva, és erre tekintettel az 1998. évi XIX. törvény 428. § (2) bekezdése alapján az első- és a másodfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat helyezze hatályon kívül, és a Gyulai Törvényszéket utasítsa új eljárásra azzal, hogy a megismételt eljárásban a tanács megalakításakor figyelemmel kell lenni az 1998. évi XIX. törvény 14. § (7) bekezdésében írt eljárási szabályokra.

A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt fenntartotta (BF.650/2017/2.).

Az felülvizsgálati indítványra és a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében a terhelt szintén a támadott határozatok hatályon kívül helyezését és a végrehajtás félbeszakítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a 2018. szeptember 11. napján érkezett BF.650/2017/2. számú nyilatkozatában szintén a terhelt által jelenleg töltött szabadságvesztés büntetés végrehajtásának félbeszakítására tett indítványt.

.-.-.

A megtámadott ügydöntő határozatok meghozatalára, valamint a felülvizsgálati indítvány előterjesztésére a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény hatálya alatt került sor.

A Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálására tanácsulást tűzött ki 2018. szeptember 18. napjára.

2018. július 1. napján a korábbi, az 1998. évi XIX. törvényt felváltva hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény, a Be.. E törvény a 868. § (1) bekezdésében akként rendelkezik, hogy a törvény rendelkezéseit - a törvényhelyben megjelölt kivételekkel - a hatálybalépéskor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. E kivételek között a felülvizsgálati eljárás rendelkezései nem szerepelnek.

Ezért a Kúria az indítvány elbírálása során e törvény, azaz a Be.

rendelkezéseit alkalmazta.

A már kitűzött tanácsulást a Be. 660. § (1) bekezdése alapján megtartotta, melyen a megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésére figyelemmel a megtámadott részében, a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül, emellett a Be. 659. § (6) bekezdésre tekintettel vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges eljárási szabálysértéseket is.

Az indítványban felhívott 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak volt helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a törvény 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

Az 1998. évi XIX. törvény 373. § (1) bekezdés II. a) pontja szerint pedig az ítélet hatályon kívül helyezésének volt helye, ha a bíróság nem volt törvényesen megalakítva.

Ugyanígy rendelkezik a Be. 608. § (1) bekezdés a) pontja.

A Be. azonban már nem tartalmazza a fenti bűncselekményeket illetően a bíróság összetételére vonatkozó különleges - az Országos Bírósági Hivatal elnöke általi kijelölésen alapuló - követelményt, ahogy egyébként nincs ilyen rendelkezés az 1998. évi XIX. törvény 17. §-ában felsorolt egyéb bűncselekmények kapcsán sem.

Így az adott ügyben a hatályos Be. 608. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés az ilyen kijelölés hiánya miatt nem állapítható meg, és nincs helye a Be. 663. § (2) bekezdésén alapuló hatályon kívül helyezésnek.

Így az ügyészi indítvány a törvényi változásra tekintettel már nem megalapozott.

A Kúria nem észlelt a Be. 659. § (6) bekezdésére figyelemmel hivatalból elvégzett vizsgálata során a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges más eljárási szabálysértést sem.

Ezért a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

Megjegyzzi a Kúria emellett az alábbiakat is:

Kétségtelen, hogy a bíróság összetétele kapcsán a hatályos Be. is

tartalmaz olyan rendelkezést, amelyre az eljáró bíróságnak figyelemmel kell lennie. Így a 13. § (3) bekezdés szerint a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt eljáró tanács három hivatásos bíróból áll, amelynek egyik tagja a törvényszék gazdasági ügyszakának, ennek hiányában polgári ügyszakának bírója.

A jelen ügy tárgyát képző, az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (3) bekezdése szerinti adócsalás a hatályos Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdés a) pontja szerint minősül; ez utóbbi azonban a Be. 10. § (3) bekezdése f) pontja szerint csak akkor minősül gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekménynek, ha az a Btk. 396. § (4) bekezdés a) pont és (5) bekezdés szerinti költségvetési csalás.

Ugyanez igaz a terhelt terhére megállapított, az 1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő számvitel rendjének megsértése - mely a hatályos Btk. 403. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő számvitel rendjének megsértése - esetén is; ez a Be. 10. § 3. pontjának g) alpontja szerint csak akkor minősül gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekménynek, ha az a Btk. 403. § (3) bekezdése szerint minősül.

Ezért nem lenne akadálya az esetlegesen elrendelt megismételt eljárásban annak, hogy - egyesbíróként - ugyanazon bíró járjon el.

Mivel a Kúria az ügyészség felülvizsgálati indítványát nem tartotta alaposnak, a terhelt szabadságvesztés büntetésének félbeszakításáról a Be. 568. § (7) bekezdése alapján nem rendelkezett.

A Kúria végzése ellen a fellebbezés a Be. 653. § (1) bekezdésére és a 458. § (3) bekezdésére figyelemmel kizárt, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítványt a Be. 656. § (4) bekezdése alapján, érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2018. szeptember 18.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s. k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Mátyás Gyöngyi
bírószági ügyintéző